

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Bunduchi Vitalie în numele inculpatului Marjenî Nicolai, avocatul Tabarcea Alexandr în numele inculpatului Golban Andrei și avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău din 12 martie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Lipciu Vasile Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat
în mun. Xxxxx, bd. Xxxxx, ap. xx;

Golban Andrei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat
în mun. Xxxxx, or Xxxxx, str. Xxxxx;

Marjenî Nicolai Xxxxx, născut la xxxxx,
originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat
în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 17.01.2017 – 12.03.2018;
2. instanța de apel: 05.04.2018 – 11.03.2019;
3. instanța de recurs: 14.06.2019 – 05.11.2019.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 martie 2018, Marjenî Nicolai a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de 352 alin. (2) lit. c) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1350 (o mie trei sute cincizeci) unități convenționale (în redacția Legii 9S5-XV din 18.04.2002), ceea ce constituie 27 000 lei.

Prin aceeași sentință a fost recunoscut vinovat Lipciu Vasile, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1350 (o mie trei sute cincizeci) unități convenționale (în redacția Legii 9S5-XV din 18.04.2002), ceea ce constituie 27000 lei.

I s-au explicat prevederile art. 64 alin. (3¹) Cod penal care prescriu că, în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Măsura preventivă - liberare provizorie sub control judiciar, în privința lui Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile au fost menținute pe tot parcursul procesului penal avându-se în vedere până la intrarea sentinței în vigoare.

La fel, prin sentința menționată s-a dispus achitarea lui Golban Andrei, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Măsura preventivă - liberare provizorie sub control judiciar, aplicată în privința lui Golban Andrei a fost revocată în conformitate cu prevederile art. 195 alin. (5) pct. 2) Cod de procedură penală, din momentul pronunțării prezentei sentințe.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, conform învinuirii în luna iulie 2016, companionul de afaceri pe nume Dmitrii a părții vătămate Ciorici Iurie, care împreună au afacerile administrate de câteva întreprinderi în orașul Moscova, Federația Rusă, a datorat persoanelor terțe suma de 18 500 000 ruble rusești, care au fost blocate în conturile întreprinderilor. La 12.07.2016, la rugămintea lui Dmitrii, Ciorici Iurie a restituit 5 000 000 ruble rusești din banii personali persoanelor indicate de primul, cu restul sumei urma să se clarifice singur. În luna august 2016, persoana pe nume Caramalac Grigore a sunat pe Ciorici Iurie și i-a cerut în formă ultimativă restituirea banilor în suma de 13 500 000 ruble rusești persoanelor la care este dator Dmitrii, deoarece persoanele date sunt apropiate lui, la ce a primit refuz. Ulterior, persoana apropiată lui Caramalac Grigore pe nume Nazaruc Gheorghe a aflat despre existența datoriilor lui Dmitrii față de persoane terțe și știind cu certitudine că companionul de afaceri a ultimului Ciorici Iurie dispune de sume impunătoare de bani, a hotărât să comită un șantaj asupra lui, în scopul obținerii

bunurilor în proporții deosebit de mari. Pentru realizarea mai sigură a intențiilor sale criminale, Nazaruc Gheorghe a hotărât să stabilească pe Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile ca persoane potrivite în calitate de autor la comiterea șantajului, acestea din urmă acceptând propunerea criminală făcută. În continuare, acționând conform unui plan criminal bine organizat, din interes material și în scopul obținerii banilor în suma de 13 500 000 ruble rusești, la 05.09.2016, Nazaruc Gheorghe de comun acord cu Golban Andrei, Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, formând în așa fel un grup criminal organizat, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii de drept stabilite la pretinderea unor datorii, s-au întâlnit cu Ciorici Iurie la hotelul Prezident, situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Dacia 58/5, unde amenințându-l cu moartea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății, au cerut să-i transmită suma de bani menționată persoanelor cu autoritatea criminală din Moscova, suma ce la momentul săvârșirii infracțiunii constituia proporții deosebit de mari, stabilindu-i un termen pentru achitare. Ulterior, pe parcursul lunilor octombrie - noiembrie 2016, Nazaruc Gheorghe și Marjenî Nicolai de mai multe ori l-au sunat pe Ciorici Iurie și amenințându-l cu urgentarea obținerii banilor solicitați, Marjenî Nicolai împreună cu Lipciu Vasile s-au întâlnit cu Ciorici Iurie la 21.10.2016, la stația Peco Bemol situată în or. Nisporeni, str. Dacia și la 26.10.2016, la stația Peco Bemol situată mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 83, unde amenințându-l cu violență au cerut să-i transmită suma de bani menționată. În condițiile expuse, Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii de drept stabilite la pretinderea unor datorii, au pretins de la Ciorici Iurie sume de bani ce la momentul săvârșirii infracțiunii constituia proporții deosebit de mari și l-au amenințat cu moartea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății, astfel fiind aduse daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei menționate.

Astfel, s-a considerat că prin acțiunile sale intenționate Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei au comis infracțiunea prevăzută de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică *samavolnicia - exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, fiind cauzate daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acțiune însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Savva Viorel în numele inculpatului Marjenî Nicolai, prin care a invocat că în acțiunile lui Marjenî Nicolai lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, solicitând casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Marjenî Nicolai să fie achitat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal

În motivarea cererii de apel avocatul Savva Viorel în interesele inculpatului Marjenî Nicolai a invocat următoarele:

- cu referire la declarațiile martorilor Ciorici Ion, Slobozean Alexandru, apărarea a indicat că între partea vătămată Ciorici Iurie și inculpatul Marjenî Nicolai nu au existat relații ostile, ci relații de prietenie.

Acest fapt s-a confirmat și prin descifrările telefonice, care în opinia apărării denotă relațiile de prietenie dintre inculpat și partea vătămată, iar discuțiile lor erau în cadrul prietenos. În aceeași ordine de idei, apărarea a invocat și declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie care ar fi declarat că " ...din partea lui Marjenî Nicolai nu au fost careva amenințări de asemenea nici din partea lui Golban Andrei și nici din partea lui Lipciu Vasile, careva obiecții și pretenții față de inculpați nu are... ";

- infracțiunea de care este acuzat Marjenî Nicolai, este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, iar la caz partea acuzării nu a probat care este eventualul prejudiciu cauzat de inculpat, specificând că partea vătămată, nu a transmis careva bunuri, nu i-au fost ridicate careva bunuri sau mijloace financiare în mod arbitrar, mai mult de cât atât, aceasta declară că nu are pretenții de vreun oarecare fel față de Marjenî Nicolae;

- a invocat și lipsa laturii subiective a infracțiunii imputate, menționând că Marjenî Nicolai era prieten cu partea vătămată, și nu a avut intenția de a dobândi careva bunuri ce aparțin părții vătămate, or din declarațiile lui Marjenî Nicolai s-a atestat faptul că a dorit să îl ajute și nicidecum altfel, declarații confirmate atât de partea vătămată, cât și de restul persoanelor audiate.

3.2. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Popescu Corneliu, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței contestate cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să recunoască vinovat pe Marjenî Nicolai de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani. Totodată, acuzarea a considerat posibil de aplicat în privința lui Marjenî Nicolai prevederile art. 90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei acestuia pe un termen de 4 ani. La fel, Lipciu Vasile să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal și a suspenda executarea pedepsei acestuia pe un termen de 4 ani. La fel, de a-l recunoaște vinovat pe Golban Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub

formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și a suspenda executarea pedepsei acestuia pe un termen de 4 ani.

În argumentarea cererii de apel a invocat următoarele:

- netemeinicia sentinței primei instanțe, susținând că de către partea acuzării au fost prezentate toate probele ce au fost acumulate la urmărirea penală, care în ansamblul lor, confirmă faptul comiterii infracțiunii anume de către inculpații Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei;

- cu referire la declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, a menționat că partea vătămată de mai multe ori în instanța de judecată a declarat că s-a simțit amenințat atât el, cât și familia lui, făcând referire în declarațiile sale la mai multe autorități criminale ca Caramalac Grigore, Nazaruc Gheorghe și un oarecare Kaha, amenințări care în opinia acuzării sunt reale;

- de asemenea, partea apelantă/procurorul a invocat în susținerea temeiurilor cererii de apel declarațiile martorilor Ciorici Ion, Slobozian Alexandru și alte documente și procese-verbale ale acțiunilor procesuale, care susține că în ansamblul lor sunt probe pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, și prin care se stabilește cu certitudine faptul comiterii infracțiunii incriminate de către Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei;

- instanța corect a ajuns la concluzia vinovăției cet. Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, însă nu este de acord cu pedeapsa stabilită sub formă de amendă deoarece aceasta nu va duce la corectarea persoanelor menționate, și nici cu este de acord cu cuantumul calculat al acesteia, fiind calculat din salariul minim de 20 lei, pe când din 07.11.2016 acesta a fost modificat la 50 lei;

- acuzarea a considerat absolut neîntemeiată concluzia instanței despre nevinovăția cet. Golban Andrei, invocând că partea vătămată clar a declarat că s-a simțit amenințat anume la întâlnirea ce a avut-o cu acesta și Nazaruc Gheorghe la hotelul Prezident.

3.3. Avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Lipciu Vasile să fie achitat din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat sau din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cererii de apel a invocat următoarele:

- netemeinicia soluției primei instanțe, specificând că în speță nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii, invocând lipsa laturii obiective deoarece nu s-a constatat cauzarea daunelor în proporții mari a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice;

- nu s-a fost constatat prezența acțiunii "însoțite de amenințarea cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății", specificând că partea vătămată nu a declarat că a fost amenințată de către inculpatul Lipciu Vasile ci s-a speriat când a fost chemat în or. Moscova și s-a întâlnit cu Gr. Caramalac, alias Bulgaru;

- fapta nu a fost săvârșită de către inculpatul Lipciu Vasile, circumstanțe care în opinia apelantului s-au confirmat prin declarațiile inculpatului Lipciu Vasile, Marjenî Nicolai și Golban Andrei, inclusiv prin probele acuzării și anume prin declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, declarațiile martorilor Slobozian Alexandru, Ciorici Ion;

- la caz a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, invocând în acest sens că lui Lipciu Vasile nu i se aduc învinuiri în acțiunea de șantaj, acestea fiind imputate doar lui Marjenî Nicolai;

- instanța de fond nu a stabilit în privința inculpatului Lipciu Vasile circumstanțe atenuante, ignorând-o de fapt pe ce-a prevăzută la lit. a) alin. (1) art. 76 Cod penal, inclusiv a ignorat prezența la întreținerea inculpatului a trei copii minori.

Totodată, apărarea a considerat o încălcare în sensul art. 6 CEDO și faptul că la înaintarea modificării învinuirii, nu s-a solicitat opinia părților asupra anexării noii ordonanțe la materialele cauzei;

- instanța de judecată a emis sentința de condamnare în privința inculpatului Lipciu Vasile în dezacord cu prevederile art. 8 alin. (3) CPP, pe care urma să le aplice în ordine strictă, respectiv consideră că instanța de fond și-a motivat soluția adoptată prin materialele cauzei, inclusiv și preponderent prin probe care urmau a fi declarate inadmisibile;

- chiar dacă s-ar fi adevărat versiunea acuzării, în privința lui Lipciu Vasile nu a fost dispusă reducerea pedepsei drept recompensă, în virtutea prevederilor art. 385 alin. (4), (6) CPP, invocând faptul că în privința ultimului s-a încălcat dreptul la libertate, fiind deținut în stare de arest pentru acțiunea de șantaj, acuzare la care chiar procurorul a renunțat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către avocatul Savva Viorel în numele inculpatului Marjenî Nicolae și avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile.

Admis apelul declarat de către procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Popescu Corneliu, sentința casată parțial, în partea achitării lui Golban Andrei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. c) Cod penal, și pronunțată, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Golban Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (2) lit. c) Cod penal, și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1350 unități convenționale, echivalentul a 27 000 lei.

I s-a explicat lui Golban Andrei prevederile art. 64 alin. (3¹) Cod penal, și anume că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește cel mult în 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, deși inculpații Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile nu au recunoscut vina în comiterea acțiunilor descrise în actul de învinuire, vina acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică *samavolnicia - exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, fiind cauzate daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acțiune însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății*, a fost dovedită integral și prin cumulul de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și anume: declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, declarațiile martorului Slobozean Alexandr, procesul-verbal de examinare din 11.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 11.11.2016, procesul-verbal de examinare din 10.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 10.11.2016, procesul-verbal de examinare din 26.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 26.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 08.11.2016, procesul-verbal de examinare din 08.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 08.11.2016, procesul-verbal de examinare din 09.11.2016, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 09.11.2016.

În susținerea poziției de apărare, la solicitarea avocatului Prutean Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile au fost cercetate următoarele probe: declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, declarațiile martorului Slobozian Alexandru din 22.03.2017, declarațiile martorului Ciorici Ion din 30.03.2017 în instanța de fond, declarațiile inculpatului Lipciu Vasile în instanța de judecată din 12.06.2017, declarațiile inculpatului Marjenî Nicolai din 12.06.2017 în ședința de judecată, declarațiile inculpatului Golban Andrei în ședința de judecată din 12.06.2019.

Instanța de apel, raportând argumentele invocate în apelurile declarate de avocatul Savva Viorel în numele inculpatului Marjenî Nicolai și de avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile, în temeiul cărora s-a invocat achitarea acestora de comiterea faptei infracționale, a constatat că aceste alegații sunt combătute

de întregul sistemul de probe cercetat mai sus și apreciat prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care succesiv coroborează între ele, demonstrând vina inculpaților Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile în comiterea infracțiunii imputate.

Contrar alegațiilor invocate de avocatul Savva Viorel în numele inculpatului Marjenî Nicolai, instanța de fond just a reținut declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, prin care ultimul, în instanța de judecată, de mai multe ori a menționat că s-a simțit amenințat atât el, cât și familia lui, facându-se referire în discuții la mai multe autorități criminale, ca Caramalac Grigore, Nazaruc Gheorghe, inclusiv că Marjenî Nicolae i-a comunicat că după ce va întoarce primele 3 milioane de ruble rusești îi va fi restituită geanta cu actele fiului său Ciorici Ion, iar la data de 20.10.2016, dată stabilită de comun acord, Ciorici Iurie a refuzat de a restitui suma respectivă. Ulterior, Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile s-au deplasat în or. Nisporeni menționând faptul că Ciorici Iurie i-a pus într-o situație neplăcută și banii urmează de a fi restituiți, iar problema necesită de a fi rezolvată urgent.

Instanța de fond întemeiat a concluzionat și asupra faptului că sunt combătute argumentele părții apărării precum, că Marjenî Nicolae nu și-a arogat vreun drept față de partea vătămată, între acestea nu existau careva relații contractuale sau delictuale, mai mult de cât atât, Marjenî Nicolae, nu a declarat pe tot parcursul urmăririi penale cât și cercetării judecătorești, că ar fi considerat că partea vătămată are vreo obligație care urmează să o respecte, or din tot cumulul de probe prezentate, Ciorici Iurie a recunoscut faptul că are o obligație financiară față de anumite persoane.

De asemenea, justificată este și concluzia primei instanțe în partea ce ține de aprecierea critică a declarațiilor inculpatului Marjenî Nicolai precum că nu a solicitat de la Ciorici Iurie să întoarcă cuiva careva sume de bani, or din procesul-verbal de audiere a acestuia se relevă contrariul, și anume că i-ar fi spus părții vătămate Iurie Ciorici că ar fi bine să restituie suma de bani datorată.

În aceeași ordine de idei, întru argumentarea soluției sale, prima instanță corect a reținut și declarațiile martorului Slobozean Alexandr care a menționat faptul că, din cuvintele lui Vitalie Leucă care este nepotul lui Ciorici Iurie a aflat că o persoană de origine moldovean pe nume Jora Belischi este un fel de autoritate care poate rezolva probleme în Moscova, îl caută pe Iurie Ciorici deoarece ultimul este dator unei autorități criminale pe nume Mirab. A înțeles din spusele lui Vitalie Leucă că Jora cere bani în sumă de 13300000 ruble rusești de la Iurie Ciorici ca datorie față de Mirab. Vitalie i-a trimis un mesaj lui Iurie precum ca să aștepte oaspeți și Moldova este mică, a menționat că i-a trimis mesajul lui Ciorici Iurie pentru ca să îl sperie.

Coroborând declarațiile părții vătămate și a martorilor, a rezultat că din acțiunile întreprinse de către inculpați în privința părții vătămate, s-a constatat că

aceștia au atentat la relațiile sociale cu privire la exercitarea drepturilor subiective în strictă conformitate cu legea, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, în acest sens fiind relevant faptul, că inculpații au pretins părții vătămate restituirea unei sume de bani către careva persoane cărora chipurile le-ar fi dator, iar partea vătămată fiind "silită" practic să accepte să restituie pretinsa datorie, având în vedere că mesajele transmise în vederea restituirii acestor sume de bani erau formulate cu tentă amenințătoare ("dacă vrei să fie bine", "cu cât mai repede cu atât mai bine", "cum întorci banii cum geanta fiului va fi restituită", amintindu-i de fiecare dată de implicarea presupusului autorități criminale Caramalac Grigore).

De asemenea, din analiza declarațiilor părții vătămate Ciorici Iurie, a martorilor, alte documente și procese verbale ale acțiunilor procesuale, s-a conturat existența *laturii obiective* în speță or, prin acțiunile lor, inculpații au acționat prejudiciabil, și anume prin solicitările insistente către partea vătămată să întoarcă presupusa "datorie" persoanelor cărora o datorează, astfel încălcând ordinea stabilită, or în astfel de situații, legislația civilă a Republicii Moldova reglementează ordinea și procedura de recuperare a datoriilor existente, inclusiv între persoanele fizice.

Prin urmare, în speță s-a constatat și existența *laturii subiective*, or acțiunile inculpaților au fost săvârșite cu intenție directă, în vederea de a-și atinge scopul propus de a-l "convinge" pe Ciorici Iurie să restituie pretinsa datorie lui Caramalac Grigore.

În contextul respingerii alegațiilor avocatului Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile precum că la examinarea prezentei cauze, în privința ultimului s-a încălcat dreptul la un proces echitabil invocând că lui Lipciu Vasile nu i se aduc învinuiri în acțiunea de șantaj, instanța de apel a remarcat contrariul, din materialele cauzei, și anume, potrivit ordonanței de punere sub învinuire a persoanei din 08.12.2016 (f.d. 60-61, vol. II), Lipciu Vasile a fost pus sub învinuire, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 189 alin. (6) Cod penal, care a fost adusă la cunoștința învinuitului în prezența apărătorului, fapt ce se confirmă prin semnăturile acestora, iar prin ordonanța de modificare a învinuirii din 11.12.2017 (f.d. 205-206, vol. III) a fost modificată învinuirea lui Lipciu Vasile, fiind pus sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, care a fost adusă la cunoștința învinuitului în prezența apărătorului, fapt ce se confirmă prin semnăturile acestora.

În aceeași ordine de idei, invocându-se că la înaintarea modificării învinuirii, nu s-a solicitat opinia părților asupra anexării noii ordonanțe la materialele cauzei, instanța de apel a respins alegațiile date ca fiind neîntemeiate și a remarcat că din

procesul-verbal al ședinței de judecată din 11.12.2017, ședință de judecată în care, atât inculpatul Lipciu Vasile, cât și avocatul său Pruteanu Natalia, au fost prezenți, fiind admisă solicitarea părții apărării, acordându-li-se termen pentru a face cunoștință și a se expune asupra ordonanței de modificare a învinuirii, iar în ședința de judecată din 19.01.2018, inculpații, inclusiv Lipciu Vasile, s-a expus asupra modificării învinuirii în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal (f.d. 19-20, vol. VII).

Referitor la încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin faptul nestabilirii în privința inculpatului Lipciu Vasile a circumstanțelor atenuante, și anume, prezența la întreținerea inculpatului a trei copii minori, instanța de apel a ținut să menționeze că la materialele cauzei s-au atestat lipsa a careva probe ce ar confirma prezența la întreținerea inculpatului a trei copii minori, fapt ce face imposibilă constatarea unei asemenea circumstanțe atenuante.

Instanța de apel a apreciat nerelevante alegațiile apărării privind reducerea pedepsei drept recompensă, în baza prevederilor art. 385 alin. (4), (6) Cod de procedură penală, or nu s-a adevărit faptul încălcării în privința lui Lipciu Vasile a dreptului la libertate, precum că ar fi fost ilegal deținut în stare de arest pentru acțiunea de șantaj la care, în opinia apărării, acuzatorul de stat ar fi renunțat, or în acest sens s-a argumentat în pct. 60 al textului deciziei că acțiunile inculpatului au fost recalificate dintr-un articol în altul.

În temeiul argumentărilor relevante, instanța de apel a conchis că, alegațiile invocate de către apelanți sunt nefondate și urmează a fi respinse.

În același timp, verificând temeinicia soluției primei instanțe prin prisma motivelor de apel invocate de către procuror, instanța de apel a reținut că acestea își găsesc contur doar parțial și în acest sens s-a constatat netemeinicia concluziei instanței de fond, care contrar prevederile art. 101 din Codul de procedură penală, a analizat unilateral cumulul de probe doar în partea achitării inculpatului Golban Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal.

În conformitate cu prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, a audiat din nou partea vătămată Ciorici Iurie, martorii Ciorici Ion, Slobozean Alexandru, inculpații Merjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei.

Deși, Golban Andrei vina în comiterea faptei infracționale nu a recunoscut-o vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal a fost dovedită integral prin cumulul de probe, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care au fost cercetate și relevate detaliat și în pct. 37 al textului deciziei, și anume: declarațiile martorului Ciorici Ion, declarațiile martorului Slobozian Alexandru, procesul-verbal de examinare (Vol. I, f.d. 45-55); corpurile delictelor: înregistrările pe CD unde sunt înregistrate comunicările dintre

persoana pe nume Marjenî Nicolae și Persoana pe nume Jora din data de 26.10.2016 (Vol.I, f.d. 56); procesul-verbal de examinare a unui CD ridicat de la Ciorici Iurie la 10.11.2016, înregistrările comunicărilor cu persoana pe nume Jora, Alexandru (f.d. 60-64, Vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive (Vol. I, f.d. 65); procesul-verbal de examinare (f.d. 69-71, vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive (Vol. I, f.d. 72); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 08.11.2016 (Vol. I, f.d. 74-75); procesul-verbal de examinare (Vol. I, f.d. 78-80); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive (Vol. I, f.d. 81); procesul-verbal de examinare a unui DVD (f.d. 84-88, Vol. I); ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive (Vol. I, f.d. 89).

Astfel, în ședința de judecată a instanței de apel s-a constatat, că în luna iulie 2016, companionul de afaceri pe nume Dmitrii a părții vătămate Ciorici Iurie, care împreună au afacerile administrate de careva întreprinderi în orașul Moscova Federația Rusă, a datorat persoanelor terțe suma de 18 500 000 ruble rusești, care au fost blocate în conturile întreprinderilor. La 12.07.2016, la rugămintea lui Dmitrii, Ciorici Iurie a restituit 5 000 000 ruble rusești din banii personali persoanelor indicate de primul, cu restul sumei urma să se clarifice singur.

În luna august 2016, persoana pe nume Caramalac Grigore a sunat pe Ciorici Iurie și i-a cerut în forma ultimativă restituirea banilor în suma de 13 500 000 ruble rusești persoanelor la care este dator Dmitrii, deoarece persoanele date sunt apropiate lui, la ce a primit refuz.

Ulterior, persoana apropiată lui Caramalac Grigore pe nume Nazaruc Gheorghe a aflat despre existența datoriilor lui Dmitrii față de persoane terțe și știind cu certitudine că companionul de afaceri a ultimului, Ciorici Iurie, dispune de sume impunătoare de bani, a hotărât să comită un șantaj asupra lui, în scopul obținerii bunurilor în proporții deosebit de mari.

Pentru realizarea mai sigură a intențiilor sale criminale, Nazaruc Gheorghe a hotărât să stabilească pe Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile ca persoane potrivite în calitate de autor la comiterea șantajului, aceștia din urmă acceptând propunerea criminală făcută.

În continuare, acționând conform unui plan criminal bine organizat, din interes material și în scopul obținerii banilor în sumă de 13 500 000 ruble rusești, la 05.09.2016, Nazaruc Gheorghe de comun acord cu Golban Andrei, Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, formând în așa fel un grup criminal organizat, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii de drept stabilite la pretinderea unor datorii, s-au întâlnit cu Ciorici Iurie la hotelul Prezident, situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Dacia 58/5, unde amenințându-l cu moartea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății, au cerut să-i transmită suma de bani menționată persoanelor cu autoritatea criminală din Moscova, sumă ce la momentul săvârșirii infracțiunii constituia proporții deosebit de mari, stabilindu-i un termen pentru achitare.

Ulterior, pe parcursul lunilor octombrie - noiembrie 2016, Nazaruc Gheorghe și Marjenî Nicolai de mai multe ori l-au sunat pe Ciorici Iurie și amenințându-l cu moartea și răfuială fizică au cerut să-i transmită suma de bani menționată. În scopul urgentării obținerii banilor solicitați, Marjenî Nicolai împreună cu Lipciu Vasile s-au întâlnit cu Ciorici Iurie la 21.10.2016, la stația Peco Bemol situată în or. Nisporeni, str. Dacia și la 26.10.2016, la stația Peco Bemol situată în mun. Chișinău. str. Calea Ieșilor 83, unde amenințându-l cu violență au cerut să-i transmită suma de bani menționată.

În condițiile expuse, Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile și Golban Andrei, în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii de drept stabilite la pretinderea unor datorii, au pretins de la Ciorici Iurie sume de bani ce la momentul săvârșirii infracțiunii constituia proporții deosebit de mari și l-au amenințat cu moartea și vătămarea integrității corporale sau a sănătății, astfel fiind aduse daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei menționate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Golban Andrei a comis infracțiunea prevăzută de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, *samavolnicia*, adică *exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, fiind cauzate daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acțiune însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății.*

În contextul celor relevate, contrar argumentării instanței de fond, instanța de apel a reținut, că din caracteristica infracțiunii prevăzută în art. 352 Cod penal, a constatat în acțiunile inculpatului Golban Andrei prezența laturii obiective și a laturii subiective.

În argumentarea concluziei, instanța de apel a reiterat, cu referire la elementele constitutive ale infracțiunii de samavolnicie că, din coroborarea declarațiilor părții vătămate și a martorilor, a rezultat că din acțiunile întreprinse de către inculpați, inclusiv a lui Golban Andrei, în privința părții vătămate, s-a constatat că aceștia au atentat la relațiile sociale cu privire la exercitarea drepturilor subiective în strictă conformitate cu legea, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, în acest sens fiind relevant faptul, că inculpații au pretins părții vătămate restituirea unei sume de bani către careva terțe persoane, cărora chipurile le-ar fi dator.

Astfel, reținând declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, a martorului Leucă Vitalie, instanța de apel a stabilit că în acțiunile inculpatului Golban Andrei s-a conturat existența laturii obiective or, prin acțiunile sale, inculpatul a acționat prejudiciabil, și anume prin solicitarea către partea vătămată să întoarcă presupusa "datorie", astfel încălcând ordinea stabilită, în acest sens reiterându-se că în astfel de

situatii, legislația civilă a Republicii Moldova reglementează ordinea și procedura de recuperare a datoriilor existente, inclusiv între persoanele fizice.

De asemenea, luînd în considerare caracterizarea prin care se manifestă latura obiectivă a infracțiunii descrise, inclusiv prin existența unui conflict (litigiu) între victimă și făptuitor, instanța de apel a reținut această situație din declarațiile părții vătămate, care a specificat că "prima dată la întâlnirea de la hotelul "Prezident" din 05-06.09.2016 a fost invitat de către "Jora Belschii", familia nu o cunoaște, acesta este din Bălți dar locuiește în Moscova. A specificat că "Jora Belschii" era împreună cu Golban Andrei, Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, iar el a mers acolo cu un verișor de-a lui, Leucă Vitalie. A mai indicat că întâlnirea dată a fost în legătură cu o sumă de 13 mln. de ruble rusești ce era o datorie din Moscova și care, Caramalac Grigore l-a telefonat și i-a comunicat că trebuie să o întoarcă. A mai menționat că prima dată, Golban Andrei i-a spus că banii trebuie de întors, deoarece știe că aici este implicat Grigore Ivanovici, iar pe urmă o să se lămurească el cu cei care o să iasă din închisoare, menționând că adresarea dată a primit-o ca pe o amenințare.

La fel, instanța de apel a reținut din declarațiile părții vătămate, cât și a inculpatului Golban Andrei, că ultimul este cunoscut cu Nazaruc Gheorghe (alias "Jora Belschii), "îl cunoaște din copilărie", care este o persoană apropiată lui Caramalac Grigore, căruia chipurile partea vătămată datorează bani, și care l-a invitat pe partea vătămată să discute referitor la această datorie, și stabilește în acest sens că inculpații; prezenți la această întâlnire, au pretins părții vătămate să restituie pretinsa datorie persoanelor terțe.

Or, în sensul dat, instanța de apel a apreciat ca fiind declarativă versiunea inculpatului Golban Andrei, care a declarat că "s-a întâlnit la hotelul "Prezident" cu Nazaruc Gheorghe pentru a lua careva medicamente, au discutat despre rezultatele sportive ale Federației pe care o conducea atunci, s-a interesat despre familie, au luat masa și la un moment s-au apropiat patru persoane necunoscute lui la momentul respectiv, cum a fost stabilit ulterior era Marjenî Nicolai, Ciorici Iurie, Lipciu Vasile și o persoană pe nume Vitalie. Aceștia au întrebat dacă pot să ia loc lângă, au discutat despre sport, apoi Ciorici Iurie a dorit să comunice cu Nazaruc Gheorghe despre ce concret nu cunoaște, dar discutau despre o oarecare datorie care a datorat Ciorici la niște persoane necunoscute din Federația Rusă".

În opinia instanței de apel, este incredibilă situația când toate aceste persoane, printre care și inculpații Marjenî Nicolai, Lipciu Vasile, Golban Andrei, care pretind că nu se cunosc între ei să asiste sau să participe la o asemenea "discuție" care a avut loc între partea vătămată Ciorici Iurie și Nazaruc Gheorghe (alias "Jora Belschii), privind o datorie de 13 mln. de ruble rusești pe care partea vătămată o datorează unor

persoane terțe din Federația Rusă, fără să cunoască esența și caracterul unei astfel de chestiuni, inclusiv să-și "expună părerea", așa cum se pretinde, de parcă ar fi un subiect ordinar de discuție într-un cerc de persoane cunoscute și mai puțin cunoscute, care s-ar întâlni întâmplător.

Totodată, instanța de apel a mai menționat că declarațiile părții vătămate și a martorilor Ciorici Ion, Slobozean Alexandru nu sunt unicele probe, vinovăția inculpaților fiind confirmată și prin alte documente și procese verbale ale acțiunilor procesuale ce au fost cercetate detaliat în pct. 37 din textul deciziei.

La fel, instanța de apel a constatat în acțiunile inculpatului Golban Andrei și existența laturii subiective, or inculpatul a acționat cu intenție directă, având același scop ca și ceilalți inculpați - de a-1 "convinge" pe Ciorici Iurie să restituie pretinsa datorie mei terțe persoane.

Astfel, instanța de apel a constatat cu certitudine, că Golban Andrei a comis infracțiunea imputată lui or, la materialele cauzei sunt anexate suficiente probe ce indică cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 352 ajin. (2) lit. c) Cod penal.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, care stipulează expres că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condatnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condatnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condatnatului, cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că inculpatul Golban Andrei urmează a fi condatnat pe art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, în limitele prevăzute de norma penală dată la momentul săvârșirii infracțiunii, aceasta fiind o pedeapsă echitabilă, adică suficientă pentru restabilirea echității sociale și pentru corectarea inculpatului, luînd în considerație și faptul că anterior nu a fost condatnat, și instanța a considerat că își va atinge scopul pedepsei penale prevăzut la art. 61 Cod penal.

Totodată, întru respingerea alegațiilor acuzatorului de stat care a invocat stabilirea în privința, inclusiv a inculpaților Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, a unei pedepse mai aspre, reieșind din totalitatea circumstanțelor stabilite, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a considerat că inculpații Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile urmează a fi condatnați pe art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, prin numirea unei pedepsei sub formă de amendă maximă, în mărime de 1350 unități convenționale, prevăzută de norma penală la

momentul săvârșirii infracțiunii, care în redacția Legii 9S5-XV din 18.04.2002, constituia 27 000 lei, având în vedere că o unitate convențională egalează cu 20 de lei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Bunduchi Vitalie în numele inculpatului Marjenî Nicolai, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Marjenî N., pe motiv că fapta imputată nu întrunește elementele infracțiunii.

În argumentarea cererii de recurs invocă următoarele:

- atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu s-au expus și nu au dat apreciere probelor acuzării aduse întru învinuirea lui Marjenî Nicolai de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) CP, în coroborare cu prevederile art. 101 CPP, prin care legiuitorul prevede că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Mai mult ca atât, judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată;

- percepțiile subiective ale părții vătămate privind existența unui pericol care nu poate fi apreciat în mod obiectiv, nu pot fi considerate drept probe ce demonstrează în mod obiectiv că Marjenî Nicolai și-a exercitat un drept legitim sau presupus, prin încălcarea ordinii stabilite, în privința lui Ciorici Iurie. Cu atât mai mult că instanțele de judecată nu au constatat legătura cauzală dintre Caramalac Grigore, Nazaruc Gheorghe și acțiunile incriminate lui Marjenî Nicolai, ori la materialele cauzei nu există probe în acest sens. În altă ordine de idei, instanțele ierarhic inferioare nu au apreciat corect declarațiile părții vătămate. Or, acesta a declarat că s-a „simțit”, amenințat. Prin urmare apare întrebarea, a existat vreodată o amenințare reală din partea lui Marjenî Nicolai? Nici acest aspect nu a fost stabilit de către instanța de judecată;

- informația comunicată de martorul Slobozean Alexandr, provine dintr-o sursă care nu a fost verificată nemijlocit de instanța de judecată. Or, deși martorul Slobozean Alexandr a declarat informații pe care le-a aflat de la un oarecare nepot al părții vătămate, pe nume Vitalie Leucă, totuși ultimul nu a fost audiat în ședința de judecată pentru a confirma veridicitatea declarațiilor oferite de Slobozean Alexandr. În această ordine de idei, declarațiile lui Slobozean Alexandr, urmează a fi apreciate critic, ca fiind informații ce provin dintr-o sursă neverificată de instanța de judecată. Maniera în care instanțele de fond și apel au apreciat declarațiile martorului Slobozean

Alexandr, încalcă principiile generale ale probațiunii, fiind inadmisibil admiterea în calitate de probă a unor declarații, care nu au fost verificate din prima sursă. Cu atât mai mult că în declarațiile sale, martorul Slobozean Alexandr a operat cu numele de "Jora", fără a fi concretizat cine este acesta Jora și dacă este cumva acesta inculpatul Marjenî Nicolai, sau oricare din ceilalți doi inculpați. Or, nici unul din ei nu poartă un nume cel puțin apropiat de numele "Jora", iar faptul că "Jora" este un pseudonim utilizat de careva din inculpați, nu a fost demonstrat;

- instanțele ierarhic inferioare nu au identificat corect elementele componente infracțiunii de samavolnicie. Or, fapta de samavolnicie constă din exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, astfel pentru condamnarea inculpatului instanța de judecată avea obligația să stabilească dacă, Marjenî Nicolai, a exercitat un drept legitim sau presupus în mod arbitrar față de partea vătămată sau nu în numele și în interesul său. La caz, faptul că Marjenî Nicolai, a declarat prietenului său, Ciorici Iurie, că ar fi bine să restituie o sumă de bani, nu poate fi luată ca o amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, necesară în scopul calificării faptei de samavolnicie;

- din tot cumulul de probe prezentate, Ciorici Iurie a recunoscut faptul că are o obligație financiară față de anumite persoane". Considerăm că declarațiile părții vătămate, din contra demonstrează că Marjenî Nicolai, nu era creditorul sau presupusul creditor al acestor datorii și nici nu avea vreun interes să întreprindă careva acțiuni de samavolnicie față de partea vătămată. Or, însăși partea vătămată a recunoscut existența unor datorii față de anumite persoane, ci nu nemijlocit față de Marjenî Nicolai;

- în speța data, Marjenî Nicolai, nu și-a arogat vreun drept față de partea vătămată, între aceștia nu existau careva relații, contractuale sau delictuale, mai mult decât atât, Marjenî Nicolai, nu a declarat pe tot parcursul urmăririi penale cât și cercetării judecătorești, că ar fi considerat că partea vătămată are vreo obligație care urmează să o respecte față de clientul meu. Menționăm că potrivit celor declarate de partea vătămată, cât și din cercetarea descifrărilor, clientul meu și domnul Ciorici Iurie, erau în relații de prietenie și discutau întru cadru prietenos;

- din declarațiile părții vătămate, desprindem și faptul că acesta recunoaște că ar avea careva relații civile cu alte persoane, ori partea vătămată a declarat că "Marjenî Nicolai mi-a spus că dacă nu-i înțeleg pe ei atunci să merg în or. Moscova și să mă clarific cu Jora care este Nazaruc Gheorghe, după care au plecat" distingem că clientul meu, este dezinteresat de careva mijloace financiare invocate de partea vătămată;

- din declarațiile martorilor Ciorici Ion și Slobozean Alexandru date în instanța de judecată concluzionăm clar că Marjenî Nicolai nu a fost în relații ostile cu Ciorici Iurie.

Considerăm că din acest șir de date și informații cu privire la datoria în cauză trebuie să atragem atenția la declarațiile părții vătămate care declară " ...din partea lui Marjenî Nicolai nu au fost careva amenințări de asemenea nici din partea lui Golban Andrei și nici din partea lui Lipciu Vasile. Eu careva obiecții și pretenții față de inculpați nu am...";

- infracțiunea de care este acuzat, Marjenî N., este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, la caz acuzarea nu a probat care este eventualul prejudiciu cauzat de Marjenî N., ori partea vătămată, nu transmis careva bunuri, nu i-au fost ridicate careva bunuri sau mijloace financiare în mod arbitrar, mai mult de cât atât, aceasta declară că nu are pretenții de vreun oarecare fel față de domnul Marjenî Nicolae.

5.2. Avocatul Tabarcea Alexandr în numele inculpatului Golban Andrei, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În argumentarea cererii de recurs invocă următoarele:

- instanța de apel, în motivarea soluției adoptate, face trimitere la declarațiile părții vătămate, însă reține doar fraze rupte din context, fără a face referire la declarațiile integrale ale acestuia, care, în ansamblul lor demonstrează nevinovăția lui Golban Andrei, și anume că în acțiunile sale vădit nu se întrunesc elementele obiective și subiective - constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal. Citez declarațiile părții vătămate sub acest context: „ discuția a fost destul de adecvată fără amenințări...";

- o altă încălcare substanțială admisă la judecarea apelului este și omisiunea instanței de a reda și a se expune în Decizia sa, asupra laturii obiective a infracțiunii pentru care a fost condamnat inculpatul, deși apărarea a invocat neîntrunirea acesteia. Prin urmare, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 394 Cod de procedură penală și pct. 22 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordinea de apel, referitor la chestiunile de fapt și de drept asupra cărora urmează să soluționeze instanța de apel. Așa dar, instanța de apel potrivit deciziei recurate nu a soluționat în întregime aspectul legat de faptul dacă în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute în art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume fapta prejudiciabilă, prejudiciul cauzat și legătura causală între fapta și prejudiciu, ca semne constitutive ale laturii obiective ale infracțiunii;

- din probele cercetate în cadrul examinării cauzei penale nu au fost stabilite careva acțiuni din partea lui Golban Andrei, care ar demonstra faptul că acesta a avut intenția de a valorifica un drept al unei terțe persoane în coraport cu partea vătămată;

- instanța de apel nu motivează concluzia sa privitor la cauzarea daunei în proporții mari cauzate părții vătămate, prin acțiunile lui Golban Andrei. Or, respectivul fapt atestă superficialitatea examinării respectivei cauze penale și concluzia eronată a instanței despre vinovăția lui Golban Andrei;

- nu a fost probat, dar nici chiar invocat de către partea vătămată, că acestuia i-ar fi fost cauzat vreun prejudiciu atât material, cât și moral. Lipsa prejudiciului moral și material se constată, inclusiv prin nedeplinirea acțiunii civile în procesul penal de către Ciorici Iurie;

- totodată, instanța de apel în motivarea soluției sale, la pct. 95, contrar exigențelor și atribuțiile stabilite prin lege, constată existența grupului criminal organizat. Atrag atenția Colegiului că, conform învinuirii înaintate la data de 11 decembrie 2017, lui Golban Andrei nu i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prin forma de participare stabilită de art. 46 Cod penal, fapt ce incontestabil atestă ilegalitatea Deciziei instanței de apel. Or, potrivit art. 325 alin. (1) din CPP, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu;

- un alt fapt absolut absurd, este includerea declarațiilor martorilor Ciorici Ion și Slobozian Alexandru, drept probe ce atestă vinovăția lui Golban Andrei în săvârșirea infracțiunii imputate, deși aceștia declară atât în instanța de fond, cât și în apel că „nici nu îl cunosc pe Golban Andrei”;

- examinând lucrările dosarului penal în ordinea judiciară inferioară recursului și materialele cauzei penale prin prisma temeiurilor recursului și probelor administrate, consider că Decizia recurată este una ilegală, iar învinuirea înaintată inculpatului Golban Andrei nu a fost dovedită, precum nu a fost combătută versiunea inculpatului, instanței fiind relatate circumstanțe de fapt care, din punct de vedere al legislației penale, apriori, nu constituie infracțiune și nu puteau fi puse la baza condamnării lui Golban Andrei, iar erorile judiciare trasate supra, care au fost comise de instanța de apel, pot fi reparate doar prin admiterea recursului dedus examinării. Or, încălcările respective încă produc consecințe directe și nemijlocite inculpatului Golban Andrei, față de care procedura judiciară în apel a fost una inechitabilă și nepotrivită art. 6 al CEDO.

5.3. Avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile, care indicând temeiurile pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și

pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Lipciu V., din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În argumentarea cererii de recurs invocă următoarele:

- instanțele ierarhic inferioare nu au motivat decât superficial respingerea fiecărui argument în parte al apărării și deși instanța de recurs nu apreciază probele, solicit respectuos să fie monitorizată modalitatea de verificare și apreciere a probatoriului de către instanțele de fond a declarațiilor inculpașilor Lipciu Vasile, Marjenî Nicolai, Golban Andrei, declarațiile părții vătămate Ciorici Iurie, declarațiile martorilor Slobozian Alexandru, Ciorici Ion;

- în speță lipsește latura obiectivă, întrucât:

1. nu s-a constatat care a fost pretinsul drept a lui Lipciu Vasile vis a vis de Ciorici Iurie;

2. nu s-a constatat cauzarea de daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice;

3. nu s-a constatat prezența acțiunii însoțite de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrității corporale sau a sănătății, or partea vătămată declară că nu a fost amenințată de către Lipciu Vasile, el s-a speriat când a fost chemat în or. Moscova și s-a întâlnit cu Gr. Caramalac, alias Bulgaru;

- instanțele de judecată nu au stabilit în ce modalitate Lipciu Vasile a cauzat daună în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale lui Ciorici Iurie și prin ce s-a manifestat amenințarea lui Ciorici Iurie de către Lipciu Vasile.

6. La recursurile ordinare declarate de către avocatul Bunduchi V. în numele inculpatului Marjenî N., avocatul Tabarcea Al. în numele inculpatului Golban A., avocatul Pruteanu N. în numele inculpatului Lipciu V., în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursurile declarate, motivând că verificând criticile formulate, prin prisma temeiurilor circumscrise cazurilor de casare prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, în raport cu materialele cauzei, consideră argumentele invocate ca fiind nefondate.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din sumarul recursurilor declarate, se reține că avocații inculpaților semnaleză cazul de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că: *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii, imputate inculpatului.*

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: **dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată**, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Examinând materialele prezentei cauze, Colegiul penal lărgit constată că, potrivit rechizitoriului, Marjenî N., Lipciu V. și Golban A., au fost puși sub învinuire în baza art. art. 42 alin. (2), 189 alin. (6) Cod penal, după indicii calificativi: *autorul șantajului, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență persoana și rudele acesteia, săvârșite de mai multe persoane, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari.*

Ulterior, la faza examinării prezentei cauze în prima instanță, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Crime Speciale, Corneliu Popescu, prin ordonanța de modificare a învinuirii din 11.12.2017 (f.d. 201-206, vol. III), a pus inculpații Marjenî N., Golban A. și Lipciu V. sub o nouă învinuire, incriminându-le săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi: *samovolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, fiind cauzate daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, acțiune însoțită de amenințare cu moartea ori cu vătămarea integrități corporale sau a sănătății, stabilind exact aceeași faptă indicată și în rechizitoriu.*

Prima instanță, stabilind fapta conform ordonanței de modificare a învinuirii din 11.12.2017, a pronunțat o sentință de condamnare în privința lui Marjenî N. și

Lipciu V. în baza art. 352 alin. (2) lit. c) Cod penal, și de achitare în privința lui Golban A., pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii *samovolnicie*.

În acest sens, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, deși prima instanță îi condamnă pe Marjenî N. și Lipciu V. în baza art. 325 alin. (2) lit. c) Cod penal - *samovolnicia*, la stabilirea faptei indică conform învinuirii „(...)”, *a hotărât să comită un șantaj asupra lui, în scopul obținerii bunurilor în proporții deosebit de mari. Pentru realizarea mai sigură a intențiilor sale criminale, Nazaruc Gheorghe a hotărât să stabilească pe Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile ca persoane potrivite în calitate de autor la comiterea șantajului, acestea din urmă acceptând propunerea criminală făcută. În continuare, acționând conform unui plan criminal bine organizat, din interes material și în scopul obținerii banilor în suma de 13 500 000 ruble rusești, la 05.09.2016, Nazaruc Gheorghe de comun acord cu Golban Andrei, Marjenî Nicolai și Lipciu Vasile, formând în așa fel un grup criminal organizat, (...).*”, și nu constată fapta ca săvârșită de inculpații Marjenî N. și Lipciu V., cu semnele calificative ale infracțiunii prevăzută de art. art. 42 alin. (2), 189 Cod penal – *șantajul*.

Totodată, instanța de recurs statuează, că instanța de apel condamnându-l pe Golban A. în baza art. 325 alin. (2) lit. c) Cod penal, a reținut exact aceeași faptă ca și în sentința de achitare pronunțată în privința acestuia, pe motiv că în acțiunile inculpatului Golban A. lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii de *samovolnicie*.

Astfel, dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, *când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.*

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Chișinău urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture eroare comisă de către instanța de fond, privind constatarea faptei; să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și recursuri; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Bunduchi Vitalie în numele inculpatului Marjenî Nicolai, avocatul Tabarcea Alexandr în numele inculpatului Golban Andrei și avocatul Pruteanu Natalia în numele inculpatului Lipciu Vasile, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2019, în cauza penală privindu-i pe *Lipciu Vasile Xxxxx*, *Golban Andrei Xxxxx*, *Marjenî Nicolai Xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **03 decembrie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria